

Vai redzam izdevības?

Latvijas iedzīvotāji **biznesu uzsāk aktīvāk** nekā vidēji Eiropā

Diāna Kārklīņa

SALĪDZINOT ar Eiropas vidējo rādītāju, Latvijas iedzīvotāji aktīvāk iesaistās agrīnās stadijas uzņēmējdarbībā – 2017. gadā šādu pieaugušo (vecumā no 18 līdz 64 gadiem) mūsu valstī bija 13,4%, liecina nesenu publikotie Uzņēmējdarbības globālā monitoringa Latvijas ziņojuma dati.

Latvijā, līdzīgi kā Eiropā, uz katrām desmit vīriešiem uzņēmējiem ir aptuveni sešas sievietes uzņēmējas. Tikmēr zemāka nekā Eiropā pie mums aizvien ir par 55 gadiem vecāku iedzīvotāju iesaiste biznesa aktivitātēs – Latvijā tie ir 2,6%, kamēr Eiropā 4,3%. «Pirmkārt, kopumā vecāka gadagājuma cilvēkiem ir mazāka ticība savām spējām uzsākt un vadīt uzņēmumu, kā arī daudz retāk viņu draugu un paziņu lokā ir kāds uzņēmējs, kurš ar savu piemēru spētu iedrošināt apdomāt uzņēmējdarbības iespēju. Otrkārt, ja paskatās, kurās Eiropas valstīs cilvēku vecumā virs 55 gadiem iesaiste agrīnās stadijas uzņēmējdarbībā ir visaugstākā, tās ir Lielbritānija, Šveice, Zviedrija, Luksemburģa – valstīs ar salīdzinoši augstu labklājības līmeni gados vecāki cilvēki «var atļauties» uzņēmējdarbību,» datus skaidro Baltijas Starptautiskā ekonomikas politikas studiju centra (BICEPS) pētniece Marija Krūmiņa. BICEPS un Rīgas Ekonomikas augstskola Uzņēmējdarbības globālā monitoringā bija Latvijas pētījuma veicēji.

2017. gadā 23,7% jaundibināto uzņēmumu Latvijā

▲ 2017. GADĀ 23,7% jaundibināto uzņēmumu Latvijā darbību uzsāka vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības jomā, 16,3% – veselības, izglītības, valsts pārvaldes un sociālo pakalpojumu nozarē, 12,5% – ražošanā, bet 11,5% sāka biznesu lauksaimniecībā, liecina Uzņēmējdarbības globālā monitoringa Latvijas ziņojums.

FOTO - LETA

darbību uzsāka vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības jomā, 16,3% – veselības, izglītības, valsts pārvaldes un sociālo pakalpojumu nozarē, 12,5% – ražošanā, bet 11,5% sāka biznesu lauksaimniecībā, liecina ziņojums. Latvijas uzņēmēju jaunrades spēju līmenis pēdējos gados bijis stabils un ļoti līdzīgs vidēji Eiropā novērotajam. 2017. gadā 28% Latvijas uzņēmēju ieviesa jaunus vai unikālus produktus atsevišķiem vai visiem

klientiem. «Šeit gan ir būtiski atzīmēt, ka tas ir katra uzņēmēja subjektīvs novērtējums. Eiropas Komisijas publicētajā *Eiropas inovācijas rezultātu pārskatā 2017* Latvija iekļauta «vidējo inovatoru» valstu grupā, kuru sniegums inovācijas jomā ir 50–90% no ES vidējā līmeņa,» skaidro M. Krūmiņa.

Saskaņā ar ziņojumu Latvija ierindojas ceturtajā vietā Eiropā aiz Šveices, Horvātijas un Francijas agrīnās stadijas uzņēmēju prognožu ziņā at-

tiecībā uz sava uzņēmuma potenciālo izaugsmi. 2017. gadā 27,5% uzņēmēju Latvijā prognozēja spēju tuvākajos piecos gados radīt sešas vai vairāk darba vietas.

Kopumā Latvijas iedzīvotāji uzskata, ka ir diezgan prasīgi un izglītoti uzņēmējdarbībā, tomēr retāk nekā vidēji Eiropā pamana biznesa iespējas, kas paveras viņu dzīvesvietā. Turklāt turpina pieaugt iedzīvotāju daļa, kuri, pamatot labas izdevības uzņēmējdarbībai, nere-

alizē tās, baidoties no neveiksmes.

Tāpat, salīdzinot ar Eiropu (2,9%), Latvijā 2017. gadā bija vairāk uzņēmēju (4,2%), kuri atteicās turpināt uzņēmējdarbību, un šis rādītājs kopš 2015. gada audzis. Galvenais biznesa izbeigšanas iemesls ir peļņas negūšana, lai gan pēdējos gados tas kļuvis maznozīmīgāks. No otras puses, birokrātija kā iemesls, lai neturpinātu uzņēmējdarbību, Latvijā sākusi spēlēt būtiskāku lomu.●

Kustībā

EVA ALBERTE

Kļuvusi par *Pedersen&Partners* vadītāju Latvijā. Viņa šajā rekrutēšanas kompānijā bijusi klientu partnere jau kopš 2012. gada, savukārt iepriekš bijusi personālvadības un administratīvā direktore *Aldari*, personālvadītāja *Parex bankā* un personālvadības direktore *EY Baltics*. Ieguvusi augstāko izglītību angļu filoloģijā Latvijas Universitātē.

IEVA ANDERSONE

Kļuvusi par partneri zvērinātu advokātu birojā *Sorainen*. Ieva ir *Sorainen* Latvijas biroja Tirdzniecības un regulēto jomu prakses grupas vadītāja un zvērināta advokāte ar vairāk nekā 10 gadu ilgu pieredzi līgumtiesību, konkurences tiesību, intelektuālā īpašuma, mediju un datu aizsardzības lietās. Ieguvusi maģistra grādu tiesību zinātnēs *Kembridžas Universitātē*, savukārt LU absolvējusi ar profesionālo augstāko izglītību tiesību zinātnēs un jurista kvalifikāciju, kā arī bakalaura grādu filozofijā.

LANA BALTMANE

Kļuvusi par *Transcom Worldwide Latvia* grupas vadītāju. Iepriekš uzņēmumā strādājusi par klientu pakalpojumu daļas vecāko pārstāvi. Pēc *Daugavpils Universitātes* absolvēšanas strādājusi par pirmsskolas skolotāju vienā no Rīgas domes izglītības, kultūras un sporta departamenta pirmsskolas izglītības iestādēm, kā arī bijusi vadītāja privātajā pirmsskolas izglītības iestādē *Apelsīnu pasaka*.

LINDA DIERIŅA

Kļuvusi par personāla atlases speciālisti *Transcom Worldwide Latvia*. Darbu uzņēmumā uzsākusi 2017. gadā kā klientu apkalpošanas speciāliste, pēc tam strādājusi par biroja administratori. Absolvējusi RTU Inženierekonomikas un vadības fakultāti, specializējoties ekonomikā.

Kultūras kanons, jaunieši un viņu skolas soma

Diāna Kārklīņa

LAI paplašinātu skolu jauniešu kultūras pieredzi un padziļinātu viņu izpratni par Latvijas kultūras vērtībām, kā arī lai rosinātu viņus līdzdarboties kultūras mantojuma popularizēšanā un komunikācijā, Latvijas Kultūras akadēmija (LKA) jau septiņus gadus organizē Latvijas Kultūras kanona konkursu vidusskolēniem. Janvāra nogalē tika noskaidrots uzvarētājs šīgada konkursā *Kultūras kanons manā skolas somā* – par to kļuva Ernsta Glika Alūksnes Valsts ģimnāzijas komanda.

LKA konkursu ik gadu rīko sadarbībā ar LR Kultūras ministriju, Valsts izglītības satura centru, Latvijas Nacionālo bibliotēku, Latvijas Nacionālo kultūras centru un UNESCO Latvijas Nacionālo komi-

siju. Konkursa tēma katru gadu tiek mainīta, piedāvājot skolēniem dažādus ar kultūras aktualitātēm, kultūras mantojumu, tradīcijām un Latvijas Kultūras kanonu saistītus uzdevumus. Šīgada konkursa mērķis bija praktiski un radoši iesaistīt jauniešus Latvijas valsts simtgades kultūras programmas izpētē, kā arī Latvijas skolas somas saturu identificēšanā.

Konkurss jau ierasti norisinājās trīs kārtās. Pirmajā kārtā Latvijas reģionos skolēnu komandas skolotāju vadībā izpētīja Latvijas Kultūras kanona vērtības un iepazīnās ar aktuālo kultūras piedāvājumu. Šajā piedāvājumā komandām bija jānosaka septiņi pasākumi, kuriem ir saikne ar kultūras kanona vērtībām, un no tiem jāizveido un radoši jāprezentē savām interesēm atbilstošu kultūras

pasākumu *Top 7*. Labākās komandas iekļuva konkursa otrajā kārtā, kurā kopā ar ekspertiem seminārā un diskusijā izzināja Latvijas jaunā, arī strīdīgā kultūras mantojuma veidošanās procesus un tā saglabāšanas paņēmienus. Savukārt trešajā kārtā 18 komandām finālistēm bija pašām jāizstrādā kultūras mantojuma vērtības balstīta kultūras pasākuma (izrādes, izstādes, filmas, koncerta, plenēra, semināra vai tml.) koncepcija no idejas līdz pat tehniskajai norisei un produkcēšanai. Skolēnu veikumu vērtēja žūrija, un rezultātā par labākajiem tika atzīti jaunieši no E. Glika Alūksnes Valsts ģimnāzijas. Atzinību izpelnījās arī komandas no Ogres tehnikuma, Tilžas vidusskolas, Ādažu Brīvās Valdorfa skolas un Brocēnu vidusskolas.●

AICINA FIZMIX EKSPERIMENTS

VĒL LĪDZ 8. FEBRUĀRIM vietnē www.fizmix.lv/eksperiments 8.–9. klašu skolēni, izveidojot komandu no pieciem dalībniekiem un viena skolotāja – konsultanta, var pieteikties dalībai *Latvenergo* rīkotajā *Fizmix Eksperiments* konkursā, kas ir viens no *Fizikas gada* centrālajiem notikumiem un noslēgsies maijā ar Latvijas fizikas svētkiem. Šogad un turpmāk konkursa uzdevumi skolēnus aicinās padziļināti pētīt kādu fizikas elementu. Par šīgada centrālo tēmu izvēlēts laiks.

ATVĒRTO DURVJU DIENA RBS

9. FEBRUĀRĪ RTU Rīgas Biznesa skola (RBS) aicina apmeklēt savas bakalaura programmas *Atvērto durvju dienu*. Tā notiks sestdien plkst. 11.00–14.00 Skolas ielā 11 Rīgā. Pasākuma laikā varēs satikt augstskolas pasniedzējus un studentus, tuvāk iepazīties ar bakalaura programmu un iespēju iegūt dubulto diplomu sadarbībā ar universitātēm ASV un Norvēģijā, kā arī uzzināt vairāk par uzņemšanas konkursu *Silīcija ielejas izaicinājums*. Reģistrēšanās *Atvērto durvju dienai* – <https://ej.uz/OpenDay>.

STIPENDIJAS SIEVIETĒM ZINĀTNĒ

LĪDZ 7. MARTAM Baltijas valstīs rit pieteikšanās prestižajai *L'Oréal Baltic* stipendiju programmai *Sievietēm zinātnē*. Atzīmējot programmas 15. jubilejas gadu Latvijā un trešo darbības gadu Igaunijā un Lietuvā, pirmo reizi septiņas Baltijas pētnieces katrā saņems 6000 eiro stipendiju par savu ieguldījumu dzīvības zinātnēs, vides zinātnēs, fizikā un inženierzinātnēs. Papildus tam šogad viena dalībniece no katras valsts tiks nominēta starptautiski atzītajai *L'Oréal-UNESCO For Women in Science International Rising Talents* programmai. Sīkāk – www.forwomeninscience.com.